

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2020 - 8103

Doknr.
294582

Dato
22-09-2020

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 24. august 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 677 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peder Hvelplund (EL).

Spørgsmål nr. 677:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan det går med initiativer for gravide med skadeligt rusmiddelbrug? Vil ministeren invitere til forhandlinger om initiativer, der kan hjælpe gravide med rusmiddelproblemer, da satspuljeinitiativet fra 2016-2019 om tvangstilbagehold er udløbet, og tilslutningen var meget ringe?”

Svar:

Med satspuljeaftalen for 2016 blev der afsat midler til en styrket indsats for gravide kvinder med et misbrug. Formålet med indsatsen var at begrænse antallet af børn, der fødes med alvorlige helbredsproblemer og skader, fordi moderen har haft et misbrug af alkohol og/eller stoffer under graviditeten. Initiativet indebærer en lovændring, som ensrettede kommunernes forpligtelser på social- og sundhedsområdet (stof- og alkoholbehandling) til at tilbyde gravide kvinder med et misbrug en kontrakt om mulighed for tilbageholdelse under behandlingen på døgnbehandlingstilbud. Reglerne trådte i kraft 1. januar 2017. En evaluering fra 2019 konstaterede, at der kun er få eksempler på, at muligheden for tilbageholdelse under døgnbehandling anvendes.

Det er vigtigt at understrege, at det er kommunernes ansvar at tilbyde den rette misbrugsbehandling til gravide kvinder med rusmiddelproblemer. Det gælder uanset om, der er tale om behandling af et alkoholmisbrug efter sundhedsloven eller behandling af et stofmisbrug efter serviceloven og lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. De regionale familieambulatorier supplerer den kommunale indsats ved at yde specialiseret svangreomsorg for gravide med rusmiddelproblemer.

Målgruppen for misbrugsbehandling med mulighed for tilbageholdelse omfatter en ganske lille målgruppe af gravide med et misbrug, herunder kvinder med et betydeligt misbrug af alkohol og/eller stoffer, som er i en særlig sårbar og udsat livssituation, og som ikke kan fastholdes i behandling i familieambulatorierne eller den almindelige misbrugsbehandling.

Den nationale koordinationsstruktur under Socialstyrelsen, der skal sikre, at der er de fornødne specialiserede indsatser og tilbud til borgere på social- og specialundervisningsområde, har i foråret 2019 foretaget en afdækning af tilbud på området for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug. Afdækningen gav Socialstyrelsen anledning til bekymring for, om der findes det nødvendige udbud af højt specialiserede døgnbehandlingsindsatser til de mest belastede kvinder i målgruppen. Som

følge heraf udsendte Socialstyrelsen i november 2019 en central udmelding på området for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug.

Landets kommunalbestyrelser skal behandle den centrale udmelding ved at afrapportere på deres tilrettelæggelse og koordinering af tilbud og indsatser til målgruppen inden den 1. december 2020. På baggrund af afrapporteringerne vil Socialstyrelsen gå i dialog med kommunalbestyrelserne om, hvorvidt der på nationalt plan er en tilstrækkelig koordination, der sikrer det fornødne udbud af højt specialiserede døgnbehandlingsindsatser til målgruppen. Hvis der ikke gennem dialog kan findes en tilstrækkelig løsning, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis give et driftspålæg, hvor en kommune eller en region pålægges et driftsansvar for tilbud til gravide kvinder med et misbrug. Dermed vil tilbudsstrukturen blive fastlagt af Socialstyrelsen.

Der er tale om en yderst sårbar gruppe, og de påpegede udfordringer med udbuddet af specialiserede indsatser til målgruppen bekymrer mig derfor også. Afhængigt af afrapporteringerne fra landets kommuner og den deraf følgende proces, vil jeg tage stilling til nødvendigheden af nye initiativer eller ændrede rammer på området.

Derudover kan jeg oplyse, at Socialstyrelsen i efteråret 2019 har faciliteret opstart af et tværfagligt netværk omkring gravide kvinder med et rusmiddelforbrug og deres børn. Intentionen med netværket er at skabe et tværfagligt og tværsektorielt forum, hvor repræsentanter fra forskellige faglige selskaber, bruger- og interesseorganisationer, specialister, forskere og folk med relation til både den sundheds- og socialfaglige praksis kan mødes og være med til at opkvalificere viden omkring målgruppen.

Desuden påbegynder Socialstyrelsen senere i år arbejdet med en ny forløbsbeskrivelse, der omhandler disse kvinder og deres børn. Forløbsbeskrivelser udarbejdes af den nationale koordinationsstruktur og er en overordnet beskrivelse af den tværsektorielle og koordinerede indsats over for en given målgruppe og skal bidrage til at styrke samarbejdet og koordination mellem involverede aktører. Som en del af forløbsbeskrivelserne beskrives det, hvilke faglige kompetencer det er relevant at inddrage på forskellige tidspunkter i borgerens samlede forløb.

Med venlig hilsen

Astrid Krag